

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE

pentru modificarea Decretului - lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale.

Statele foste comuniste din Europa centrală și de sud-est au adoptat și transpus în practică, încă de la începutul anilor '90, o legislație reparatorie pentru persoanele care, din motive politice, religioase, de rasă sau origine, au fost persecutate în timpul regimurilor totalitare (nazist sau comunist).

Categoriile care beneficiază de prevederile acestor legi sunt, cu diferențele specifice: deținuți sau prizonieri politici; arestați ilegal; internați în lagăre de concentrare, tabere de muncă, ghetouri; persoane cărora li s-a impus domiciliu obligatoriu; persoane plecate în exil din motive politice sau religioase; soții supraviețuitori sau urmașii celor decedați în detenție din motive politice, religioase, de naționalitate; persoanele care au dobândit un handicap sau incapacitate de muncă, urmare a detenției, arestărilor, deportărilor; opozanții fostelor regimuri comuniste, internați din acest motiv în instituții psihiatrice.

Măsurile reparatorii sunt prevăzute fie în legi speciale pentru persoanele persecutate politic de regimul comunist (Albania, Bulgaria, Estonia, Slovacia), pentru cei care au activat în mișcările de rezistență (Cehia, Lituania, Letonia) sau/și în legislație referitoare la pensiile de stat/prevederi speciale ale legii pensiilor (Cehia, Lituania). Pe aceeași linie se înscriu legile care prevăd restituirea proprietăților sau compensații financiare pentru proprietățile luate abuziv de regimul comunist (Bulgaria, Albania, Ungaria).

Formele de compensare cuprind, în majoritatea statelor: sume compensatorii; sume compensatorii pentru soții supraviețuitori sau urmașii celor decedați ca urmare a persecuțiilor regimului comunist; salarii compensatorii; pensii speciale, pensii suplimentare, pensii de invaliditate sau handicap; privilegii și beneficii: reduceri la transportul cu mijloacele publice, naval, feroviar; intrare liberă la manifestări artistice, culturale; deducerea taxelor pentru îngrijiri medicale; retrocedarea proprietăților luate abuziv de către regimul comunist sau compensarea valorii acestora în bani.

În prezent, statul român acordă o serie de drepturi persoanelor persecutate din motive politice prin Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor

persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor cărora li s-a recunoscut calitatea de luptător în rezistența anticomunistă în condițiile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările și completările ulterioare.

Asociația Foștilor Deținuți Politici din România (AFDPR) reprezintă organizația cea mai reprezentativă în raport cu obiectul de reglementare al acestei propuneri.

Conform actelor normative în vigoare, pe lângă o serie de drepturi (scutirea de plată a impozitelor și taxelor locale, asistență medicală și medicamente gratuite, transport local gratuit, 12 călătorii gratuite anual pe calea ferată, etc.), soțiile urmașe primesc o indemnizație lunară de 200 RON, iar pentru foștii deținuți politici/deportați, indemnizația se calculează în funcție de perioada petrecută în detenție astfel: 200 RON/anul de detenție/deportare/prizonierat și 100/RON pentru fiecare an de internare abuziva "în spitalele de psihiatrie sau de domiciliu obligatoriu.

Făcând o scurtă și pertinentă analiză statistică pe ultimii cinci ani a numărului beneficiarilor acestui decret-lege putem observa o scădere cu 14%, și anume: în 2009 erau 63.259, în 2010 erau 62.178, în 2011 erau 58.973, în 2012 erau 55.901, iar în 2013 mai erau 54.378 persoane, (conform unei statistici a Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice - iunie 2013). În prezent numărul de beneficiari ai D-L nr.118/1990 este de 45.280 persoane, din care 19.856 soți urmași/soții urmașe, 22.424 - foști deportați și 3.000 - foști deținuți politici.

Menționăm, totodată, că media lunară a indemnizației este astăzi de 513 RON.

Având în vedere că persoanele care au avut condamnări mari (de peste 10 ani) au decedat între timp, majoritatea beneficiarilor indemnizației au condamnări între 3 ani și 3 ani și 6 luni.

Totodată, considerăm că, având în vedere vârsta înaintată a beneficiarilor acestui Decret-lege trebuie abrogat alineatul 3 al articolului 4.

Măsurile reparatorii cu caracter pecuniar acordate prin actul normativ mai sus-menționat sunt insuficiente în raport cu suferința deosebită prin care au trecut victimele directe ale dictaturii comuniste, precum și în raport cu evoluția prețurilor și tarifelor în viața de zi cu zi. În toate cazurile, beneficiarii acestor legi care au făcut obiectul persecuțiilor regimului totalitar comunist, sunt persoane în vârstă ale căror venituri sunt foarte mici în raport cu suferințele îndurate.

Afirmarea explicită a statului democratic de a acorda reparații persoanelor care au suferit un prejudiciu moral în timpul dictaturii comuniste trebuie să fie o preocupare constantă, având în vedere numărul foarte mic al supraviețuitorilor.

Modificarea cadrului legislativ referitor la acordarea reparațiilor materiale cuvenite victimelor totalitarismului comunist reprezintă un act de dreptate destinat celor care au avut curajul să se opună regimului opresiv și au încercat să își exercite drepturile fundamentale.

Condamnarea formală a regimului comunist trebuie depășită, iar acordarea de reparații materiale pentru prejudiciul moral suferit reprezintă o dovadă în acest sens.

Reparațiile materiale acordate de statul român semnifică și o recunoaștere a eroismului, demnității și curajului patriotic de care au dat dovadă cei care s-au opus dictaturii comuniste.

Foștii deținuți politici sunt martorii direcți ai tragediei națiunii române în timpul comunismului, iar compasiunea și prețuirea semenilor pentru suferințele îndurate trebuie să ia inclusiv forma unor reparații materiale.

Acordarea de indemnizații compensatorii ultimilor martori ai temnițelor comuniste, foștilor deținuți politici, care și-au văzut destinele ruinate de abuzurile comunismului, reprezintă totodată o recunoaștere publică a tragediei prin care au trecut.

2. Schimbări preconizate.

Modificarea și completarea Decretului-lege nr.118/1990 în sensul dublării cuantumului indemnizațiilor persoanelor persecutate din motive politice, stabilite la art. 4 alin. (1) și (2) și art. 5 alin. (1).

De asemenea, se preconizează eliminarea posibilității ca aceste indemnizații să fie actualizate prin hotărâre a Guvernului.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului act normativ

Impactul macro – economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normative nu se referă la acest subiect.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impactul social

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

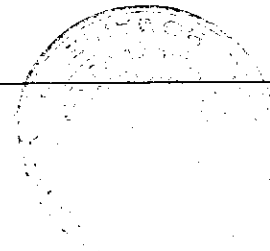
- în mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe cinci ani
------------	-------------	---------------------	--------------------

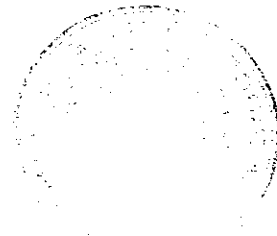
1	2	3	4	5	6	7
<p>1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat, din acesta:</p> <p>(i) impozit pe profit</p> <p>(ii) impozit pe venit</p> <p>b) bugete locale:</p> <p>(i) impozit pe profit</p> <p>c) bugetul asigurărilor sociale de stat:</p> <p>(i) contribuții de asigurări</p>						
<p>2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat, din acesta:</p> <p>(i) cheltuieli de personal</p> <p>(ii) asistență socială</p> <p>b) bugete locale:</p> <p>(i) cheltuieli de personal</p>		+278.796	+278.796	+278.796	+278.796	+278.796

(ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale		-278.796	-278.796	-278.796	-278.796	-278.796
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Asigurarea fondurilor pentru majorarea indemnizațiilor se va face cu încadrare în estimările pe anii 2015-2018 pentru bugetul Ministerului					

ii	Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.
<p><i>Secțiunea a 5 - a</i> <i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i></p>	
<p>1. Proiecte de acte normative suplimentare: Nu este cazul.</p>	
<p>2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie Nu este cazul.</p>	
<p>3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>	
<p>4. Evaluarea conformității Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>	
<p>5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente Nu este cazul.</p>	
<p>6. Alte informații</p>	
<p><i>Secțiunea a 6 - a</i> <i>Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</i></p>	
<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul.</p>	
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Nu este cazul.</p>	
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul.</p>	
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Nu este cazul.</p>	

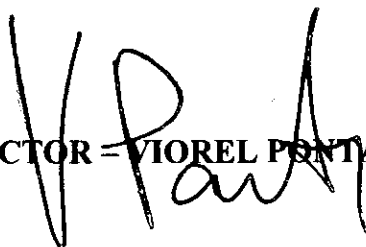

<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi</p> <p>Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.1249/2014.</p>
<p>6. Alte informații</p>
<p style="text-align: center;"><i>Secțiunea a 7- a</i> Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Alte informații</p>
<p style="text-align: center;"><i>Secțiunea a 8-a</i> Măsuri de implementare</p>
<p>1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente</p>
<p>2. Alte informații.</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

VICTOR - VIOREL PONTA

